

PROKLEŤE DOMOVY

PROKLETÉ DOMOVY

BEN AARONOVITCH

PROKLEŤE DOMOVY

Přeložil Milan Žáček

Ben Aaronovitch
Prokleté domovy

BROKEN HOMES

Copyright © Ben Aaronovitch, 2013

First published by Orion/Gollancz/Weidenfeld, London

Translation © Milan Žáček, 2017

Cover art © Kateřina Bažantová, 2017

© Argo, 2017

ISBN 978-80-257-2087-5 (váz.)

ISBN 978-80-257-2112-4 (e-kniha)

Tato kniha je věnována všem lidem, kteří vstanou a něco s tím udělají, ať je to „to“ cokoliv a jakkoliv je to, co dělají, malé.

Problém domu je problém epochy. Na něm dnes závisí rovnováha společnosti. V tomto období obnovy je prvořadou povinností architektury vyvolat revizi hodnot, revizi prvků tvořících dům. Musíme stvořit ducha sériové produkce.

Charles-Édouard Jeanneret (Le Corbusier)

Naprosto lidské zrůdy

Třiadvacet minut po jedenácté hodině projel Robert Weil svým Voldem V70, podle poznávací značky zaregistrovaným v druhé polovině roku 2003, přes most, který spojuje svérázně pojmenovanou anglickou vesnici Pease Pottage, což znamená hrachová kaše, se stejně pojmenovaným dálničním odpočívadlem. Přesnou dobu přejezdu známe proto, že ho v téhle fázi cesty zachytily kamery Dálniční správy. Navzdory dešti a mizerné viditelnosti je při zvýraznění klíčových záběrů jasně patrné, že s Robertem Weilem v přední části vozu nikdo jiný neseděl.

Při své podezřele opatrné jízdě, jak se teď zpětně jeví, odbočil Robert Weil na kruhovém objezdu doleva a najel na cestu, která se stáčí kolem čerpací stanice a přes druhý most nad dálnicí M23 vede do Crawley. Je tam ošidná křižovatka, kde auta přijíždějící z dálničního sjezdu kříží cestu autům přejíždějícím most; aby tam nedocházelo k nehodám, řídí křižovatku semaforey. Nevíme, proč Robert Weil semafor nerespektoval. Někdo si myslí, že to bylo volání o pomoc, nevědomá touha být dopaden. Jiní tvrdí, že pospíchal, aby se co nejdříve dostal domů, a šel do vědomého rizika – což by nevysvětlovalo poklidnou padesátikilometrovou rychlost, jíž se pohyboval, když projížděl na červenou. Já si myslím, že se tak usilovně soustředil, aby nepřekročil povolenou rychlost, a nepřítahoval k sobě pozornost, že si těch světel vůbec nevšiml – měl toho tolik, že nevěděl, kde mu hlava stojí.

Nevíme, na co myslel Allen Frust, když se ve svém pět let starém Vauxhallu Corsa zhruba pětáosmdesátikilometrovou rychlostí blížil po dálničním sjezdu kolmo ke směru jízdy Roberta Weila. Měl zelenou, a tak plynule odbočoval doleva, a když byl v polovině křižovatky, naboural do boku volva Roberta Weila, těsně před předními dveřmi na straně spolujezdce. Forenzní a vyšetřovací tým sussexské dopravní policie později stanovil, že

žádný z vozů před kolizí nezpomalil ani neučinil úhybný manévr, což vyšetřovatele vedlo k závěru, že v té chvíli, za tmy a deště, o sobě oba řidiči neměli nejmenší tušení.

Náraz volvo poslal na travnatou krajnici a do svodidel, kde téměř okamžitě zastavilo. Vauxhall, jenž se pohyboval téměř dvojnásobnou rychlostí, se v mokru několikrát otočil, načež se převrátil, začal rotovat, až vrazil do řady opodál stojících stromů. Bylo stanoveno, že třebaže Allenu Frustovi v první fázi zachránily život bezpečnostní pás a airbag, pás mu posléze bohužel už nepomohl, když se auto převrátilo, a on byl odmrštěn na strop a při nárazu si zlomil vaz.

Na místo nehody se nejdříve dostavila policistka Maureen Slattová z nedaleké northgateské stanice v Crawley. Byla na samostatné hlídce necelý kilometr severněji a navzdory zhoršujícím se povětrnostním podmínkám dorazila k neštěstí ani ne za dvě minuty.

Jelikož nic nezraní a nezabije víc policistů než asistování při dopravních nehodách na dálnicích a jejich přívadčích, ze všeho nejdřív na křižovatce zaparkovala zásahové vozidlo v „nárazníkové“ pozici se zapnutými majáky, světlomety a všemi blinkry. Jakmile si vytvořila tuhle pofidérní ochranu před nepřítelny nočními řidiči, vydala se napřed k volvu, kde našla sice omráčeného, ale reagujícího Roberta Weila, a potom k vauxhallu, kde objevila bezvládného a nevratně mrtvého Allena Frusta. Poté co baterkou letmo posvítla do křoví u krajnice, aby se ujistila, že do něj nebyli odmrštěni žádní spolucestující, přešla k Robertu Weilovi zjistit, jestli by mu mohla nějak pomoci. V tomhle okamžiku policistka Slattová dokázala, že je příslušnice na svém místě, a ne jen věšák na uniformu s dobrými řidičskými dovednostmi.

Volvo V70 je velký kombík a při nárazu se mu otevřely zadní dveře. Mezi dopravními policisty koluje spousta hrůzostrašných historek o nezajištěných domácích zvířatech, babičkách, a dokonce dětech, jež přeletěly do zadní části auta, takže policistku Slattovou napadlo, že by ji měla zkontrolovat.

Okamžitě na boku kapoty poznala šmouhy od krve, čerstvé ještě natolik, že se zableskly ve světle baterky. Krve nebylo mnoho, ale přesto jí bylo dost na to, aby v ní probudila obavy – pustila se do důkladného hledání, ale v kufru ani v okruhu deseti metrů nikoho neobjevila.

Když s pátráním skončila, na místo dorazili její kolegové v kombících BMW 520, napěchovaných tolika kužely, zátarasy, výstražnými světly

a odrazkami, že by mohli na Gatwicku vytvořit druhou přistávací dráhu. Rychle ohradili jízdní pruh s nehodou a na zbytku silnice bezpečně obnovili provoz. Krátce poté přijela sanitka, a zatímco se záchranáři věnovali Robertu Weilovi, policistka Slattová začala v přihrádce palubní desky pátrat po jeho dokladech. Než sanitka dostala svolení k odjezdu, ještě do ní nastoupila, aby se Roberta Weila zeptala, jestli s ním v autě někdo necestoval.

„Byl totálně vyděšený,“ řekla později detektivům. „Nejen že ho ochromila moje otázka, ještě větší hrůzu mu naháněl fakt, že jsem od policie.“

Policejní mantra zní, že každý občan je něčím vinen, ale že někteří občané jsou vinnější než jiní. Když sanitka odjela, aby se po M23 probíla na urgentní příjem v Redhillu, policistka Slattová vyrazila v závěsu za ní. Cestou přes vysílačku doporučovala službukonajícímu inspektorovi na policejním velitelství, aby se do věci vložilo i oddělení kriminální policie. Ve dvě ráno se nic nevyřídí rychle, takže už svítalo, když konstábl z nedaleké crawleyské stanice uznal, že by bylo záhodno, kdyby přivolal i svého nadřízeného, detektivního inspektora. Chvilí podupávali, nadávali na řidiče, kteří při ranní cestě do práce troubili a spílali kvůli dopravnímu omezení, a došli k závěru, že by nebylo od věci hodit celou záležitost na někoho jiného. Tak se dostala k Útvaru pro vyšetřování závažné kriminality policejního sboru hrabství Sussex a Surrey, protože od toho tam ti lidi byli.

Vrchního inspektora nedostane z vyhráté postele jen tak ledajaká záhada, a tak když do své kanceláře přijel designovaný vrchní vyšetřovatel Douglas Manderly, na místě činu už měl dva nešťastné detektivní konstáblы, další konstábl byl na cestě do nemocnice West Surrey vystřídat policistku Slattovou a jeho asistent spustil HOLMESe a přidělil operaci jméno Sallic.

Douglas Manderly mohl sotva tušit, že jen co do databáze naťukají jméno Roberta Weila, aktivuje se upozornění, jehož instalaci jsem vymámil z jednoho civilního zaměstnance technické podpory a které mi vzápětí automaticky odeslalo e-mail do počítače. Počítač mi následně přeposlal esemesku na mobil a ten mi pípl přesně v okamžiku, kdy jsem se s Tobym vydával na procházku po Russell Square.

I když procházka to ani tak nebyla, spíš jsme oba zimním mrholením běželi přes park zašít se do kavárny, kde jsem si já dal kávu a Toby koláč. Na mobilu jsem se pokoušel dopídit co největšího množství dalších informací, ale pro tak citlivé záležitosti není dostatečně zabezpečený, takže

jsme dočvachtali zpátky do Rozmaru. Abychom neztráceli čas, prošli jsme zadním vchodem, přes zadní nádvoří a po vnějším točitém schodišti jsme vystoupali do půdní vestavby nad garáží. Tam mám počítače, plazmovou televizi, hi-fi soustavu a veškeré další vymoženosti života v jednadvacátém století, které si z toho či onoho důvodu netroufám přechovávat přímo v Rozmaru.

Po Vánocích jsem si pozval bratrance Obeho, aby mi opravil hlavní elektrický vypínač u dveří. Přerušuje se jím přívod elektrického proudu do všech spotřebičů na půdě s výjimkou světel – což je sice ekologicky velice přívětivé, ale za tímhle účelem jsem vypínač neinstaloval. Přivedla mě k tomu skutečnost, že když kouzlíte, spálíte všechny mikroprocesory v bezprostřední blízkosti, a jelikož v dnešní době je mikroprocesor prakticky ve všem, co má vypínač, tahle legrace se vám brzy hodně prodrazí. Po lehkém experimentování z mé strany vyšlo najevo, že aby se zmíněné mikročipy usmažily, musí jimi procházet elektřina – proto ten hlavní vypínač. Obemu jsem kladl na srdce, aby vybral něco se staromódní páčkou, která bude klást dostatečný odpor, aby se nedala nahodile přepínat. Když jsem toho rána natáhl ruku, abych ji přecvakl, zjistil jsem, že už to někdo udělal. Věděl jsem, že já to nebyl, protože poté co mi magie víc než rok likvidovala všechny moje hračky, jsem si na tyhle věci dával setsakramentský pozor. A nebyla to ani Lesley, protože ta byla momentálně v nemocnici na další operaci obličej. Věděl jsem, že občas ke mně vklouzne Nightingale, aby se potají díval na ragby, takže to mohl být on.

Jakmile jsem se ocitl uvnitř a Toby se otřepal, aby se zbavil vody v srsti, nahodil jsem Dell, který plní roli našeho terminálu AWARE, přijal upozornění, že mám za dva týdny absolvovat doplňovací školení bezpečnosti při výkonu policejní práce, a znovu otevřel upozornění na Operaci Sallic v HOL-MESu – ten mě však nechtěl pustit dál. Napadlo mě, že bych se mohl zalogovat s použitím Nightingaleova služebního průkazu, s nímž se člověk dostane snad všude, ale šéfové byli v poslední době na neoprávněný přístup do databází docela hákliví, takže jsem si v duchu položil otázku, co by za těchto okolností řekla Lesley, a odpověděl si: *Zavolej na stanici, blbečku!*

Takže jsem to udělal a po desetiminutovém telefonátu s administrativním pracovníkem ÚVZK jsem o všem běžel říct Nightingaleovi – a při tom jsem nezapomněl cestou ven cvaknout hlavním vypínačem.

* * *

O hodinu později jsme oba ujížděli jaguarem na jih.

Nightingale mě nechal řídit, což bylo fajn, ale pořád mi nechtěl dovolit, abych v jagu jezdil sám, dokud u metropolitní policie neabsolvuju nadstavbový řidičský kurz. Už jsem se na něj zapsal, ale potíže je v tom, že se hlásí skoro všichni příslušníci londýnské policie a přednost mají závodníci a závodnice, kteří řídí zásahová auta na velitelství jednotlivých městských obvodů. Místo se pro mě mohlo najít snad někdy v červnu. Do té doby jsem se musel spokojit s tím, že po M23 s řadovým šestiválcem pofrčím střízlivou stodvacítkou pouze pod dohledem nadřízeného. Auto téhle rychlosti dosahovalo bez znatelné námahy, což na stroj, který je skoro stejně starý jako moje matka, není vůbec špatné.

„Byl na tom seznamu, který nám dala Tyburn,“ řekl jsem Nightingaleovi, jakmile jsme se vymotali z příšerné dopravní singularity jménem Croydon.

„Proč jsme si s ním ještě nepromluvili?“ zeptal se Nightingale.

Od chvíle, kdy jsme zjistili, že bývalý čaroděj jménem Geoffrey Wheatcroft v rozporu se všemi zvyklostmi a praxí vyučoval magii, šli jsme po všech jeho žácích, kteří byli na Oxfordské univerzitě členy jídelního klubu zvaného Krokodýlci. Wheatcroft se téhle činnosti věnoval od začátku padesátých let, takže si asi umíte představit, že jmen jsme museli proklepnout požehnaně. Tyburn – pro vás, vidláci, lady Ty –, jinak též genius loci jednoho ze ztracených přítoků Temže a sama absolventka Oxfordu, některé členy téhle kliky během svého pobytu na univerzitě zaregistrovala. Tvrdila, a já jí věřil, že magického praktika dokáže doslova vycítit. Takže jsme teď její seznam upřednostňovali.

A figuroval v něm i řidič toho havarovaného volva.

„Jmenuje se Robert Weil,“ řekl jsem. „S dvojitym vé. Tím seznamem jsme se probírali podle abecedy.“

„Což jen dokazuje, že i metodičnost má své meze,“ poznamenal Nightingale. „Předpokládám, že jste prošmejdil veškeré počítačové záznamy – co jste zjistil?“

Ve skutečnosti mi administrátor, s nímž jsem telefonoval, poslal v e-mailu výsledky jejich šetření, ale to jsem Nightingaleovi sdělovat nehodlal.

„Je mu dvaatřicet, narodil se v Tunbridge Wells, táta byl advokát, máma v domácnosti. Dostalo se mu soukromého vzdělání na Beachwoodské akademii Svatého srdce –“ řekl jsem.

„Denní, nebo internát?“ zeptal se Nightingale.

Za dobu, co pracuju pod Nightingalem, jsem už pochytil něco ohledně fungování těchhle nóbl ústavů, takže jsem chápal, na co se mě ptá.

„Ta škola je v Tunbridge Wells, takže myslím, že na internátě nebyl,“ odpověděl jsem. „Pokud tedy jeho rodiče nelpěli na tom, aby byl pryč z domu.“

„A odtamtud nejspíš pokračoval na Oxford,“ dodal Nightingale.

„A tam chodil na biologii –“ začal jsem.

„Byl posluchačem biologie,“ opravil mě Nightingale. „Na univerzitě se obory poslouchají.“

„Tam byl posluchačem biologie a odpromoval s titulem druhé třídy. Takže nějak extra mu to zase nepálilo.“

„Biologie,“ řekl Nightingale. „Napadá i vás to, co mě?“

Vzpomněl jsem si na chiméry Muže bez tváře, uměle vytvořené kočičí dívky a tygří hochy, kteří pocházeli z toho, čemu jsme soukromě dali jméno Striptýzový klub doktora Moreaua. A taky na Bledou paní, která muže likvidovala tak, že jim svou ozubenou vagínou ukusovala ptáky. A na další věci z toho klubu, které Nightingale považoval za natolik děsivé, že je nemohl vidět.

„Upřímně doufám, že ne,“ odpověděl jsem, ale věděl, že mě totéž napadlo.

„A po promoci?“ navázal Nightingale.

Deset let pracoval pro chemický koncern ICI a potom se přesunul do rozvíjející se sféry vyhodnocování environmentálních dopadů. Pracoval pro Správu britských letišť jako referent na odboru životního prostředí, dokud ho v roce 2009 spolu se zbytkem gatwického letiště neprodali.

„Loni byl propuštěn pro nadbytečnost,“ řekl jsem. „Patřil k managementu, takže dostal solidní odstupné a v současné době je vedený jako konzultant.“

* * *

Vyšetřovací místnost vznikla na předměstí Brightonu v budově Sussex House v prostoru, který vypadal jako elektrárna ze třicátých let přestavěná na kanceláře. Někdy v průběhu posledních třiceti let v areálu vyrostly sklady, prodejna Matalanu a hypermarket ASDA o velikosti letadlové lodě na nukleární pohon. Byl to ten typ předměstské průmyslové zástavby, z níž ekologicky smýšlející muži a ženy pění vzteky a koušou do volantu

svých hybridních priusů, ale já jsem se coby policista neubránil pomýšlení, že by byla zatraceně šikovná na nákupy po pracovní době. Vzhledem k tomu, že přímo za ní stála brightonská vazební věznice, byla vlastně šikovná i pro podezřelé. A navíc hned vedle stála budova samoskladovací firmy Big-Box, která mohla přijít vhod, kdyby bylo někdy v celách plno.

Vrchní inspektor Douglas Manderly byl policista moderního střihu, v decentním, na míru šitém obleku s jemným proužkem, nakrátko zastřiženými hnědými vlasy, modrýma očima a nejmodernějším mobilem v kapse. Střízlivý muž, který dlouho pracuje, pivo pije po půlpintách a umí vyměnit plenku. Asi očekává, že by v dohledné době mohl povýšit na superintendanta, ale jen pokud mu přiměřeně přidají a zvednou výsluhovou rentu. Bude asi poměrně schopný, pomyslel jsem si, ale nejspíš bude nespůj z věcí, které se nacházejí mimo jeho komfortní zónu.

Bylo zřejmé, že z nás bude úplně mimo.

Přijal nás ve své kanceláři, aby projevil autoritu, ale taky vstal a potřásl si s námi rukou, aby vytvořil správnou kolegiální atmosféru. Posadili jsme se na nabídnuté židle a přijali nabídnutou kávu a asi minutu a půl jsme si s ním vyměňovali zdvořilosti, než se nás zpřímá zeptal, co bychom se od něj rádi dozvěděli.

Neřekli jsme mu, že jsme na lovu čarodějů, poněvadž takové věci většinou lidi vyplaší.

„Robert Weil má možná spojitost s jiným vyšetřováním,“ řekl Nightingale. „Se sérií vražd, k nimž došlo v průběhu loňského léta.“

„Souvisí to s případem Jasona Dunlopa?“ zeptal se.

Takže víc než poměrně schopný, pomyslel jsem si.

„Ano,“ odpověděl Nightingale. „Ale ta souvislost není přímá.“

Manderly se zatvářil zklamaně. Lidé mají mylné představy o policejní teritoriálnosti – důkladné vyšetřování vraždy stojí přinejmenším čtvrt milionu liber. Kdyby se Manderlymu podařilo případ přehodit na metropolitní policii, byl by to náš problém, nám by udělal díru do rozpočtu, nemluvě o tom, že jemu by se tím na konci roku vylepšila statistika trestných činů. Jednoznačně mu bylo proti srsti přidělit nám jako doprovod některého ze svých drahocenných konstáblů, a když Nightingale požádal o policistku Maureen Slattovou, zaskřípěl zuby.

„To je otázka na jejího přímého nadřízeného,“ řekl.

Potom se nás zeptal, zda by měl vzhledem k našemu zájmu pátrat po něčem konkrétním.

„Mohl byste nám dát vědět, kdybyste objevili něco, co se vymyká normálu,“ řekl Nightingale.

„Platí to i pro těla?“ zeptal se.

Technicky vzato nemusíte mít tělo, abyste někoho uznali vinným z vraždy, ale detektivové mají vždycky lepší pocit, když skutečně najdou oběť – v tomhle jsou pověřiví. Nikdo si navíc nechce představovat, že by mohl vyhodit čtvrt milionu a pak zjistit, že oběť žije v Aberdeenu s pojišťovákem jménem Dougal.

„Jsme si jistí, že v tom volvu bylo tělo?“ zeptal jsem se.

„Pořád čekáme na výsledky DNA, ale laboratoř už potvrdila, že krev patří člověku,“ odpověděl Manderly. „A že pochází z těla v počátečních fázích rigor mortis.“

„Takže žádný únos,“ odtušil Nightingale.

„Ne,“ řekl Manderly.

„Kde je pan Weil v této chvíli?“ zeptal se Nightingale.

Manderly přimhouřil oči. „Je na cestě sem. Ale pokud k výsledku nemůžete dodat něco zásadního, byl bych radši, kdybyste ho nechali na nás.“

Teď když bylo jasné, že ho toho nepříjemného případu nezavíme, nehodlal nás k hlavnímu podezřelému pustit, dokud případ neuzavře a neudělá na spisu mašličku.

„Chtěl bych si napřed promluvit s policistkou Slattovou,“ nevzdával se Nightingale. „Domnívám se správně, že jste už u Weila provedli domovní prohlídku?“

„Mám tam lidi,“ odpověděl Manderly. „Hledáte něco konkrétního?“

„Knihy,“ řekl Nightingale. „A možná jiné podobné propriety.“

„Propriety,“ zopakoval Manderly.

„Až je uvidím, poznám je,“ ujistil ho Nightingale.

* * *

Pokud vím, hlavní rozdíl mezi policejní prací ve městě a na venkově spočíval ve vzdálenosti. Do Crawley, kde bydlel Robert Weil, to bylo po silnici A23 třicet kilometrů, což bylo víc, než kolik najezdím po Londýně za pracovní týden. Ale pozor, když nám v cestě nestál Londýn, zvládli jsme to za necelou půlhodinu. Za jízdy jsme minuli i místo, kde došlo k bouřce. Zeptal jsem se Nightingalea, jestli nechce zastavit, ale vzhledem k tomu, že Weilovo volvo už odtáhli, pokračovali jsme dál do Crawley.

V padesátých a šedesátých letech minulého století vynaložili mocipáni soustředěné úsilí, aby Londýn zbavili dělnické třídy. Hlavní město rychle přicházelo o průmysl a velké množství sloužících, které bylo zapotřebí v edvardovských domácnostech, nahrazovaly technologické divy věku bílého zboží. Londýn už prostě tolik chudých lidí nepotřeboval. Do Crawley, do té doby malého středověkého provinčního města, bylo odloženo šedesát tisíc obyvatel. Ačkoliv „odloženo“ není úplně přesné slovo, protože skončili v tisícovkách bytelných třípokojových půldomků, v nichž by velice rádi bydleli třeba i moji rodiče, jen kdyby si s sebou mohli přivést londýnskou jazzovou scénu a taky peckhamskou tržnici a sierraleonskou přistěhovaleckou komunitu, nebo přinejmenším tu její polovinu, s níž máma v dané chvíli mluvila.

Crawley se podařilo vyhnout prokletí mimoměstských nákupních center jednoduchým opatřením spočívajícím v tom, že nechalo jedno postavit přímo ve středu města. Za ním stály kanceláře městské rady, budova místní technické školy a policejní stanice, všechno úhledně seskupené jako domečky ve hře SimCity.

Policistku Slattovou jsme našli v kantýně, která byla stejně povzbudivě nenápaditá jako její londýnské sestřenice. Policistka Slattová byla malá ryšavá žena, svou neprůstřelnou vestu vyplňovala jako třípokojový půldomek a měla chytré šedé oči. Řekla, že jí už o nás pověděl její inspektor. Nevím, co se doslechla, ale na Nightingalea civěla, jako by očekávala, že mu naroste další hlava.

Nightingale mě poslal k pultu, a když jsem se vrátil s čajem a sušenkami, policistka Slattová už popisovala své úkony na místě havárie. Když u dopravních nehod strávíte nějakou dobu, nemáte problém poznat, co je a co není krev.

„Leskne se, když na ni posvítíte baterkou, že ano,“ říkala. „Myslela jsem, že by v autě mohla být další oběť.“

U účastníků dopravních nehod je docela běžné, že utečou z auta a i s těžkými zraněními se vydají kdovíkam. „Nenašla jsem ale žádné krvavé stopy a řidič popřel, že by s ním v autě ještě někdo byl.“

„Když jste poprvé nahlédla dozadu, nevšimla jste si něčeho zvláštního?“ zajímalo Nightingalea.

„Zvláštního?“

„Necítila jste něco neobvyklého, když jste se podívala dovnitř?“ zeptal se ještě jednou.